

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๒๙ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๑๖/๒๕๖๔

เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรมอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมในการตรวจค้นเคหสถาน และขอให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิงร่วมดำเนินการจับกุมและสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นบุคคลหลากหลายทางเพศ

ผู้ร้อง ปกปิดชื่อ

ผู้ถูกร้อง เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๒๒/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ กล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องได้เข้าตรวจค้นบ้านพักของผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลหลากหลายทางเพศ (หญิงข้ามเพศ) เพื่อตรวจยึดสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดตามที่ผู้ร้องถูกกล่าวหา โดยในการตรวจค้น ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจเพศชายทั้งหมดได้ใส่รองเท้าเข้าไปในบ้านพักของผู้ร้อง ซึ่งผู้ร้องเห็นว่า เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมด้วยการไม่ให้เกียรติผู้อยู่อาศัยและขาดความละเอียดอ่อนในการปฏิบัติหน้าที่ต่อบุคคลหลากหลายทางเพศ ด้วยเหตุนี้ผู้ร้องจึงขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการตรวจสอบ รวมถึงขอให้มีข้อเสนอแนะไปยังสถานีตำรวจภูธรเมืองอุดรธานีและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการจัดสรรให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิงร่วมปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจค้น จับกุม และสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นบุคคลหลากหลายทางเพศด้วย

/๒. การพิจารณา...

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่าพฤติการณ์ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรมอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ โดยสำหรับประเด็นที่ผู้ร้องขอให้มีข้อเสนอแนะไปยังสถานีตำรวจภูธรเมืองอุดรธานี และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิงร่วมปฏิบัติหน้าที่ในการเข้าตรวจค้น จับกุม และสอบสวนบุคคลหลากหลายทางเพศนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติศึกษาข้อมูลเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่ง ซึ่งจะได้พิจารณาในโอกาสต่อไป

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาประกอบเอกสารและพยานหลักฐาน ดังนี้

๑) หนังสือสถานีตำรวจภูธรเมืองอุดรธานี ที่ ตช ๐๐๑๙(อด).(๑๔)๕/๓๖๘ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒) หนังสือแจ้งความประสงค์ของผู้ร้อง ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๔

๔. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง และบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังในเบื้องต้นได้ว่า ประเด็นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องในการตรวจค้นโดยมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อผู้ร้องนั้น ปรากฏว่าผู้ร้องได้เคยร้องเรียนกรณีดังกล่าวไปยังศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุดรธานี โดยศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุดรธานีได้ส่งเรื่องต่อไปยังตำรวจภูธรจังหวัดอุดรธานีเพื่อดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งต่อมาพบว่าเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๓ ผู้ร้องได้พูดคุยทำความเข้าใจกับผู้ถูกร้องและได้ขอถอนเรื่องร้องเรียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ประกอบกับในเรื่องพฤติกรรมของผู้ถูกร้องซึ่งสวมรองเท้าเข้าไปในบ้านพักของผู้ร้องขณะปฏิบัติหน้าที่

/ในการ...

ในการตรวจค้นนี้ ผู้ร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๔ แจ้งความประสงค์ว่าไม่ต้องการให้มีการตรวจสอบในประเด็นนี้อีกต่อไป

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นว่า เมื่อผู้ร้องแสดงความประสงค์ว่าไม่ต้องการให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตรวจสอบอีกต่อไปแล้ว จึงเป็นกรณีตามมาตรา ๓๙ (๗) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อ ๑๗ วรรคสอง (๒) ประกอบข้อ ๑๗ วรรคสาม ของระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่อง หากเป็นเรื่องที่ผู้ร้องประสงค์ขอลงมือเรื่องร้องเรียน จึงเห็นควรยุติเรื่อง

๕. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุม ด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๐/๒๕๖๔ (๕) เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔ จึงมีมติให้ยุติเรื่อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์	ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางปรีดา คงแป้น	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายวสันต์ ภัยหลีกลี้	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

